

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi eräiden valtion tukea koskevien Euroopan yhteisöjen säännösten soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Eräiden valtion tukea koskevien Euroopan yhteisöjen säännösten soveltamisesta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että niissä tapauksissa, joissa Euroopan yhteisöjen komissio velvoittaa Suomen perimään takaisin jo maksettua tukea, vastuu takaisinperinnän täytäntöönpanosta olisi kyseisen tuen myöntäneellä viranomaisella. Lisäksi lakiin ehdotetaan otettavaksi yleissäännös ministeriön oikeudesta saada ja välittää tietoja ko-

missiolle Euroopan yhteisön perustamissopimuksessa edellytetyn tiedonantovelvollisuuden täyttämiseksi. Muutokset ovat tarpeen, jotta varmistettaisiin perustamissopimuksen valtioneuvoston sääntöjen soveltaminen Suomessa yhteisöjen tuomioistuinten edellyttämällä tavalla.

Lain olisi tultava voimaan mahdollisimman pian.

PERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1 Yleistä

Laki eräiden valtion tukea koskevien Euroopan yhteisöjen säännösten soveltamisesta (300/2001) tuli voimaan 4 päivänä huhtikuuta 2001. Laki korvasi aiemmin voimassa olleen saman nimisen lain (1593/1994). Lain tarkoituksena on mahdollistaa Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan (josta on tullut EY 88 artikla) soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999, jäljempänä menettelytapa-asetus, soveltaminen Suomessa. Laki sisältää säännökset tuen takaisinperinnästä (1 §), tuen ilmoitusmenettelystä (2 §), tarkastuskäynneistä yrityksissä (3 §) sekä poliisin antamasta virka-avusta (4 §).

Vaikka menettelytapa-asetus on suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä, edellyttää sen soveltaminen toimenpiteitä myös kansallisessa lainsäädännössä. Lakiehdotuksen tarkoituksena on täsmentää voimassa olevaa lakia ja antaa tuen myöntäneelle viranomaiselle valtuudet ryhtyä takaisinperintään siinä tapauksessa, että komissio päätöksellään velvoittaa Suomen valtion perimään tuen takaisin.

Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen voimassaoloaika päättyi 23. heinäkuuta 2002 eikä yhteisön säännöistä valtiontuesta terästeollisuudelle annettu komission päätös N:o 2496/96/EHTY ole enää voimassa. Voimassa olevan lain 1 §:ssä oleva viittaus tähän päätökseen ehdotetaan poistettavaksi.

1.2 Tuen takaisinperintä

Valtiontuet ovat Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaan lähtökohtaisesti kiellettyjä niiden kilpailua vääristävien vaikutusten vuoksi. Mainitun artiklan 2 kohdassa määritellään yhteismark-

kinoille soveltuvat tuet ja 3 kohdassa tuet, joita voidaan pitää yhteismarkkinoille soveltuvina. Päätösvalta siitä, soveltuuko tietty tuki yhteismarkkinoille, on Euroopan yhteisöjen komissiolla. Komission päätösvalta perustuu perustamissopimuksen 88 artiklaan ja 89 artiklan nojalla annettuun neuvoston asetukseen (EY) N:o 994/98 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklan (joista on tullut 87 ja 88 artiklat) soveltamisesta tiettyihin valtion monialaisen tuen muotoihin.

Menettelytapa-asetuksen 2 artiklan mukaan jäsenvaltiolla on velvollisuus ilmoittaa komissiolle kaikista suunnitelmistaan myöntää uutta tukea, jotta komissio voi tehdä päätöksen siitä, soveltuuko aiottu tuki tai tukiohjelma yhteismarkkinoille. Komissio myös valvoo voimassa olevia tukia sekä tutkii oma-aloitteisesti järjestelyjä, jotka saattaisivat olla perustamissopimuksen vastaista tukea.

Mikäli komissio katsoo, että jäsenvaltiossa on maksettu valtiontukea, joka ei sovellu yhteismarkkinoille, se voi määrätä tuen maksamisen keskeytettäväksi sekä jo maksetun tuen takaisinperittäväksi menettelytapa-asetuksen 11 tai 14 artiklan mukaisesti. Marraskuun loppuun 2007 mennessä komissio on tehnyt ainoastaan yhden päätöksen, jossa Suomen valtio on velvoitettu perimään takaisin perustamissopimuksen 87 artiklassa tarkoitettua tukea (komission päätös K(2005)3871 lopullinen, tehty 20.10.2005. Tuensaajan nostaman kumoamiskanteen käsittely on tällä hetkellä kesken Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, asia T-455/05).

Kun kyseessä on valtiontuen soveltuvuus yhteismarkkinoille, kauppa- ja teollisuusministeriö (1.1.2008 alkaen työ- ja elinkeinoministeriö) toimii Suomessa koordinoivana ja konsultoivana viranomaisena muissa kuin maa- ja metsätalouteen liittyvissä asioissa. Sillä ei ole eri kansallisten toimijoiden myöntämien tukiohjelmien laillisuusvalvontaan

liittyvää tehtävää. Ministeriön tehtäviin kuuluu muun muassa antaa komissiolle vuosiraportit koskien kaikkia eri toimijoiden maksamia valtiontukia lukuun ottamatta maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalaan kuuluvia tukia. Vaikka yhteisön lainsäädäntö ei edellytä jäsenvaltioilta erillistä viranomaista valtiontukivalvontaan, jäsenvaltioiden velvollisuutena on kuitenkin turvata yhteisön oikeuden toteutuminen (lojaliteettivelvoite).

Perustamissopimuksen 87 artiklassa tarkoitettua valtiontukea voi olla muukin kuin valtion talousarvioon otetusta määrärahasta maksettu tuki. Artiklassa käytetään ilmaisua ”jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki”. Yhteisön oikeudessa on vakiintunut tulkinta, jonka mukaan valtion varoista maksettuna tukena pidetään myös keskushallinnosta riippumattomien alueellisten tai paikallisten viranomaisten maksamaa tukea (esim. asia 248/84, Saksa v. komissio, kohta 17 ja asia T-358/94, Compagnie nationale Air France v. komissio, kohta 56). Harkittaessa, onko jokin tuki peräisin valtion varoista, ei myöskään tehdä eroa ”sellaisien tilanteiden, joissa tuen myöntää suoraan valtio, ja sellaisten tilanteiden välillä, joissa tuen myöntävät julkiset tai yksityiset elimet, jotka valtio perustaa tai nimeää tuen hallinnoimiseksi” (asia C-482/99, Ranska v. komissio, kohta 23).

Tuen käsite on myös ymmärrettävä laajemmin kuin vain yritykselle maksettavana rahallisena avustuksena. Perustamissopimuksen 87 artiklassa tarkoitettuna tukena pidetään ”sellaisia toimenpiteitä, joilla alennetaan yrityksen vastattavaksi tavallisesti kuuluvia kustannuksia tai joita on pidettävä sellaisena taloudellisena etuna, jota edunsaajayritys ei olisi saanut tavanomaisten markkinoilla sovellettavien ehtojen mukaan” (asia T-157/01, Danske Busvognmænd v. komissio, kohta 57).

Jos komissio toteaa, että Suomessa on maksettu yhteismarkkinoille soveltumatonta tukea, on tuen takaisinperintään velvoittava päätös osoitettu Suomen valtiolle, vaikka tuki ei olisikaan myönnetty suoraan valtion varoista. Tällöin voi herätä epäselvyyttä siitä, miten takaisinperintä tulisi suorittaa, sillä voimassa olevan lain 1 §:ssä todetaan ainoastaan, että Euroopan yhteisön perustamisso-

pimuksen 87 artiklassa tarkoitettu valtiontuki voidaan komission päätöksen mukaisesti periä kokonaan tai osittain takaisin tuen saajalta. Avoimeksi jää kysymys siitä, mikä taho on velvollinen ja samalla toimivaltainen suorittamaan takaisinperinnän.

Niissä tapauksissa, jossa tuki on maksettu valtion talousarvioon otetusta määrärahasta, talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston varoista tai Euroopan unionin varoista, sen takaisinperinnästä on säädetty valtionavustuslain (688/2001) 20–30 §:ssä. Lisäksi esimerkkejä tuen takaisinperintäsäännöksistä löytyy alueiden kehittämislain (602/2002) 32–36 §:ssä, rakennerahastolain (1401/2006) 43, 44 ja 46 §:ssä sekä valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi annetun lain (1336/2006) 26–30 §:ssä. Pääsääntönä voidaan näissä laissa pienin poikkeuksin pitää sitä, että tuen maksaja hoitaa myös takaisinperinnän. Edellä mainitut lait eivät kuitenkaan kata kaikkia niitä tilanteita, joissa komissio voi tehdä päätöksen takaisinperinnästä menettelytapasetuksen perusteella, minkä vuoksi muutosehdotuksen kohteena oleva pykälä on alun perin annettu.

Ehdotettu 1 § sisältää kolme momenttia, joista ensimmäisessä säädetään toimivaltaisesta viranomaisesta, toisessa päätöksen sisällöstä sekä kolmannessa täytäntöönpanosta ja muutoksenhausta. Lakimuutoksen tarkoituksena on, että komission päätös takaisinperinnästä velvoittaa jatkossa suoraan tuen myöntänyttä viranomaista ryhtymään toimenpiteisiin tuen perimiseksi takaisin. Jokaisen tukea myöntävän tahon velvollisuutena on huolehtia siitä, että sen myöntämä tuki on yhteismarkkinoille sopivaa. Tästä syystä olisi luontevaa, että tuen myöntänyt viranomainen myös vastaisi tuen takaisinperinnästä. Lisäksi tukijärjestelyt ja tuen muodot voivat vaihdella suuresti tapauskohtaisesti, joten lähtökohteisesti tuen myöntäjällä on parhaat edellytykset purkaa komission kieltämä järjestely ja palauttaa tilanne sellaiseksi kuin tukea ei olisi lainkaan myönnetty.

Takaisinperinnän ohella ehdotettu pykälä koskisi myös tuen maksamisen keskeyttämistä. Tuen maksamisen lopettaminen on luonnollinen seuraus siitä, että tuki on todettu yhteismarkkinoille sopimattomaksi eikä sen

täytäntöönpanossa pitäisi esiintyä käytännön ongelmia.

Vaikka kysymys on vain komission päätöksen kansallisesta täytäntöönpanosta ilman harkintavaltaa, on ehdotuksen valmistelussa lähdetty siitä, että takaisinperintään esitetystä muodosta liittyy merkittävää julkisen vallan käyttöä, joka voidaan perustuslain 124 §:n mukaan antaa vain viranomaisen tehtäväksi. Julkisia varoja voivat kuitenkin hallinnoida myös muut kuin viranomaiset, minkä vuoksi laissa ehdotetaan, että takaisinperinnästä näissä tilanteissa vastaisi se viranomainen, joka käyttää määräysvaltaa tuen myöntäneessä yhteisössä. Yhteisöjen tuomioistuimen mukaan (asia C-482/99, Ranska v. komissio, kohta 34) määräysvaltaa arvioidaan niiden kriteerien valossa, jotka on esitetty komission direktiivin 2006/111/EY, annettu 16 päivänä marraskuuta 2006, jäsenvaltioiden ja julkisten yritysten välisten taloudellisten suhteiden avoimuudesta sekä tiettyjen yritysten taloudellisen toiminnan avoimuudesta 2 artiklan b alakohdassa. Kyseinen direktiivi (jolla on korvattu saman niminen komission direktiivi 80/723/ETY, annettu 25 päivänä kesäkuuta 1980, siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen) on Suomessa pantu täytäntöön eräitä yrityksiä koskevasta taloudellisen toiminnan avoimuus- ja tiedonantovelvollisuudesta annetulla lailla (19/2003), jäljempänä avoimuuslaki. Määräysvaltaa arvioidaan siis avoimuuslain 2 §:n 1 momentin 3 kohdan kriteerien nojalla. Jos avoimuuslaissa määritellyt kriteerit eivät täyty, ei nykyisen tulkinnan mukaan ole kyse valtiontuesta. Velvollisuus takaisinperinnän täytäntöönpanoon koskee viranomaista, vaikka tällä ei olisi yksin määräysvaltaa tuen myöntäneeseen yhteisöön, vaan se käyttäisi määräysvaltaa yhdessä muiden viranomaisten kanssa.

Käytännössä ei pitäisi esiintyä tilanteita, joissa toimivaltaista viranomaista ei olisi osoitettavissa. Mahdollisten tilanteiden kirjavuuden vuoksi momenttiin ehdotetaan kuitenkin myös määräystä, jonka mukaan toimivalta olisi laissa tarkoitettulla ministeriöllä, jos toimivaltaista viranomaista ei ole mahdollista yksilöidä. Laissa tarkoitettun ministeriön toimivalta koskee siis ainoastaan tilanteita, joissa toimivaltaista viranomaista ei muuten pystytä määrittämään.

Yhteisön oikeudessa edellytetään, että takaisinperinnän täytäntöönpano tapahtuu mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti. Yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että "[menettelytapa-]asetuksen johdanto-osan 13 perustelukappaleessa täsmennetään, että yhteismarkkinoille soveltumattoman sääntöjen vastaisen tuen tapauksessa on palautettava tehokkaan kilpailun tilanne ja että tämän vuoksi on tarpeen, että tuki peritään takaisin viipymättä. Kansallisten menettelyjen soveltaminen ei siis saa vaikeuttaa tehokkaan kilpailun tilanteen palauttamista estämällä komission päätöksen välitön ja tehokas täytäntöönpano. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet kyseisen päätöksen tehokkaan vaikutuksen varmistamiseksi" (asia C-232/05, komissio v. Ranska, kohta 50).

Näiden kilpailijoiden oikeuksien turvaamiseksi asetettujen vaatimusten täyttämiseksi laissa ehdotetaan säädettäväksi, että viranomaisen tekemä päätös tuen takaisinperinnästä voitaisiin panna täytäntöön verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetyssä järjestyksessä. Ehdotettu säännös vastaa sisällöltään valtionavustuslain (688/2001) 35 §:ää.

Lisäksi ehdotetaan, että päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, koska yhteisöjen tuomioistuin on katsonut yhteisön oikeuden vastaiseksi Ranskan lainsäädännön, jonka mukaan myönnetyn tuen takaisinperimistä koskevasta maksuunpanopäätöksistä tehdyllä muutoksenhaulla on automaattisesti lykkäävä vaikutus. Siinä tapauksessa, että yritys hakee komission päätöksen kumoamista yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, yrityksen oikeussuoja on turvattu mahdollisuudella hakea samalla lykkäystä takaisinperinnän täytäntöönpanoon (edellä mainittu asia C-232/05 komissio v. Ranska, kohdat 51–60).

Jos yritys hakee muutosta kansallisen viranomaisen takaisinperinnän täytäntöönpanoa koskevaan päätökseen, voi myös kansallinen tuomioistuin antaa täytäntöönpanoa koskevia määräyksiä yhteisön oikeuden asettamissa puitteissa. Yhteisöjen tuomioistuimen asioissa Zuckerfabrik (yhdistetyt asiat C-143/88 ja C-92/89, Zuckerfabrik Süder-

dithmarschen A.G. ym., kohta 23 ja sitä seuraavat kohdat) ja Atlanta (asia C-465/93, Atlanta Fruchthandelsgesellschaft mbH ym., kohta 51) vahvistamien edellytysten mukaan ”kansallinen tuomioistuin voi antaa väliaikaismääräyksiä yhteisön asetuksen täytäntöönpanemiseksi tehtyä kansallista hallinto-toimea vastaan ainoastaan,

- jos tämä tuomioistuin epäilee vakavasti yhteisön säädöksen pätevyyttä ja jos tämä tuomioistuin esittää tämän säädöksen pätevyyttä koskevan ennakkoratkaisukysymyksen yhteisöjen tuomioistuimelle, mikäli asia ei jo ole sen käsiteltävänä,

- jos asia on kiireellinen, koska väliaikaismääräykset ovat tarpeen, jottei niitä pyytävälle asianosaiselle aiheudu vakavaa ja korjaamatonta vahinkoa,

- jos tuomioistuin ottaa asianmukaisesti huomioon yhteisön edun ja

- jos kansallinen tuomioistuin kaikkia näitä edellytyksiä harkitessaan noudattaa päätöksiä, jotka yhteisöjen tuomioistuin tai yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on antanut asetuksen lainmukaisuudesta, tai määräystä, joka vastaavien väliaikaismääräysten myöntämisestä on yhteisön tasolla annettu.”

Ehdotuksen mukaan viranomaisen on pantava komission takaisinperintäpäätös täytäntöön viipymättä. Menettelytapa-asetuksesta ja yhteisöjen tuomioistuimen käytännöstä (esim. edellä selostettu asia C-232/05 komissio v. Ranska, kohta 50) seuraa välittömän ja tehokkaan täytäntöönpanon vaatimus. Komission päätöksiin sisältyy yleensä aikaraja takaisinperinnän toteuttamiselle. Jos takaisinperinnän toteuttamisessa on vakavia ongelmia, voivat kansalliset viranomaiset neuvotella komission kanssa määräajan pidentämisestä lojaalin yhteistyön periaatteen mukaisesti. Koska takaisinperintään sovellettavat määräajat tulevat yhteisön oikeudesta, ei laissa ehdoteta säädettäväksi niistä tarkemmin.

Komission päätöksessä määrätään takaisinmaksettavan tuen määrästä ja sille maksettavasta korosta. Korkoa maksetaan menettelytapa-asetuksen mukaan siitä päivästä alkaen, jolloin tuki on ollut tuensaajan käytössä. Takaisinperinnästä vastaavan viranomaisen on tarvittaessa todettava kysei-

nen päivämäärä päätöksessään. Menettelytapa-asetuksen mukaan komissio voi määrätä tuen takaisinperittäväksi enintään kymmenen vuoden ajalta.

1.3 Tiedonantovelvollisuus ja ilmoitusmenettely

Menettelytapa-asetuksen 2 artiklan 2 kohdassa säädetään, että ”jäsenvaltion on toimitettava ilmoituksessaan kaikki tarvittavat tiedot, jotta komissio pystyy tekemään 4 ja 7 artiklan mukaisen päätöksen”. Komission on lisäksi 17 artiklan mukaan ”saatava asianomaiselta jäsenvaltiolta kaikki tarvittavat tiedot tarkistaakseen jäsenvaltion kanssa voimassa olevia tukiohjelmia”.

Muutettavaksi ehdotetun lain nykyisen 2 §:n mukaan ilmoitusmenettelyn kansallisesta järjestämisestä säädetään valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvosto on kyseisen pykälän nojalla antanut asetuksen valtioneuvoston ilmoittamisesta komissiolle noudatettavista menettelyistä (86/2004). Käsillä oleva muutosesitys ei aiheuta tarvetta muuttaa tätä asetusta.

Ehdotetun muutoksen taustalla on pyrkimys määrittää lain tasolla ministeriön oikeus saada ja välittää tietoja tukien valvontaa varten. Muutostarve johtuu viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetusta laista (621/1999), jonka 26 §:ssä ilmaistun pääsäännön mukaan salassa pidettävän tiedon saa luovuttaa vain, jos niin lailla säädetään. Koska tukien valvonta- ja ilmoitusmenettely voi edellyttää salassa pidettävien tietojen välittämistä komissiolle, ehdotetaan tästä otettavaksi lakiin toimivaltasäännös, jotta ministeriö voisi salassapitosäännösten estämättä täyttää perustamissopimuksen 88 artiklasta ja menettelytapa-asetuksesta johtuvan tiedonantovelvollisuuden.

Tiedonantovelvollisuutta rajattaessa on otettu huomioon Eduskunnan perustuslakivaliokunnan lausunto PeVL 37/2005 vp, jonka mukaisesti ministeriön tietojensaantioikeus on rajattu koskemaan ainoastaan välttämättömiä tietoja. Tiedonantovelvollisuutta ei voida tarkasti rajata koskemaan tiettyjä tahoja tai yrityksiä, koska tietojensaantioikeus on menettelytapa-asetuksessakin ilmaistu sanoilla ”kaikki tarvittavat tiedot”. Pääsääntöisesti

tietopyynnöt koskevat tuen myöntäjiä ja saajia, mutta mahdollisesti myös epäiltyjä tuensaajayrityksiä tai tietoja, joita tarvitaan sen osoittamiseen, että toimenpiteessä ei ole ollut kysymys 87 artiklan mukaisesta valtiontuesta. Lisäksi yhteisön säännöstö (acquis communautaire) elää jatkuvasti uusien säädösten sekä komission ja yhteisöjen tuomioistuimen ratkaisukäytäntöjen kautta. Menettelytapasetus on suoraan jäsenvaltiota velvoittava eikä ministeriön oikeutta saada tietoja voida rajata suppeammaksi kuin mikä on ministeriön velvollisuus antaa tietoja komissiolle. Ministeriön tiedonsaantioikeus ehdotetaankin rajattavaksi välttämättömyyskriteerin, tietojen käyttötarkoituksen ja menettelytapasetuksen vaatimusten mukaan.

Asetuksenantovaltuutta ehdotetaan laajennettavaksi kattamaan ilmoitusmenettelyn lisäksi muu perustamissopimuksen 88 artiklasta ja menettelytapasetuksesta johtuva tiedonantovelvollisuus.

1.4 Muut muutokset

Viittaukset kauppaa- ja teollisuusministeriöön on voimassa olevassa laissa toteutettu säädösteknisesti niin, että 3 ja 4 §:ssä käytetään ilmaisua ministeriö ja 3 §:n 4 momentissa määritellään, että ”tässä laissa ministeriöllä tarkoitetaan kauppaa- ja teollisuusministeriötä ellei valtioneuvoston asetuksella toisin säädetä”. Viittausta ministeriöön ehdotetaan käytettäväksi nyt myös 1 ja 2 §:ssä, joten määritelmäkin ehdotetaan siirrettäväksi 1 §:ään.

Eräiden tehtävien siirtämisestä työ- ja elinkeinoministeriöön annetulla lailla (971/2007) kauppaa- ja teollisuusministeriön tehtävät siirtyvät uudelle työ- ja elinkeinoministeriölle

1.1.2008 alkaen. Myös tämän lain mukaiset tehtävät tulevat sen jälkeen kuulumaan työ- ja elinkeinoministeriölle.

2 Esityksen vaikutukset

Ehdotettu laki muuttaisi nykyistä oikeustilaa vain tukien takaisinperimisen osalta. Tähän mennessä komissio on tehnyt yhden Suomea koskevan päätöksen valtiontuen takaisinperimisestä. Tapauksia ei ennakoita jatkossakaan tulevan montaa, mutta ehdotettu muutos mahdollistaa niissä harvoissa tilanteissa komission päätöksen tehokkaan ja viiveettömän täytäntöönpanon.

Esityksellä ei ole valtiontaloudellisia vaikutuksia.

3 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä kauppaa- ja teollisuusministeriössä. Esitystä on käsitelty EU 12 kilpailu- ja valtiontukijaostossa ja siitä on pyydetty lausunnot kaikilta ministeriöiltä lukuun ottamatta puolustusministeriötä, kilpailuvirastolta sekä järjestöistä Suomen Kuntaliitto ry:ltä, Elinkeinoelämän keskusliitto ry:ltä ja Suomen Yrittäjät ry:ltä.

Lausunnoissa esitetyt seikat on otettu huomioon esityksen lopullisessa muotoilussa.

4 Voimaantulo

Lain olisi tullava voimaan mahdollisimman pian.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

eräiden valtion tukea koskevien Euroopan yhteisöjen säännösten soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan eräiden valtion tukea koskevien Euroopan yhteisöjen säännösten soveltamisesta 28 päivänä maaliskuuta 2001 annetun lain (300/2001) 3 §:n 4 momentti sekä
muutetaan 1 ja 2 § seuraavasti:

1 §

Tuen maksamisen keskeyttäminen ja takaisinperintä

Euroopan yhteisöjen komission tekemä päätös Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun tuen maksamisen keskeyttämisestä tai takaisinperimisestä on pantava Suomessa viipymättä täytäntöön. Täytäntöönpanon on velvollinen suorittamaan se viranomainen, joka on myöntänyt kyseisen tuen. Jos tuen on myöntänyt muu kuin viranomainen, täytäntöönpanoon on velvollinen ryhtymään se viranomainen, joka yksin tai yhdessä muiden viranomaisten kanssa käyttää määräysvaltaa tuen myöntäneessä yhteisössä. Jos komission päätöksen ja tämän momentin perusteella ei ole mahdollista yksilöidä toimivaltaista viranomaista, takaisinperinnän täytäntöönpanosta vastaa työ- ja elinkeinoministeriö, jäljempänä ministeriö.

Komission takaisinperintäpäätös pannaan täytäntöön takaisinperinnästä vastuussa olevan viranomaisen päätöksellä. Päätöksessä

on yksilöitävä tuen takaisinmaksuun velvolliset yritykset, takaisinperittävä määrä ja sille maksettava korko sekä muut tarpeelliset seikat siten kuin komission päätöksessä määrätään.

Takaisinperinnän täytäntöönpanoa koskeva kansallisen viranomaisen päätös voidaan panna täytäntöön verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetyssä järjestyksessä ja siihen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Päätöstä on noudatettava heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

2 §

Tietojen antaminen ja ilmoitusmenettely

Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) tai muussa laissa säädetään salassapidosta, on ministeriöllä oikeus saada asianomaisilta tahoilta ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskoh-

taisista säännöistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 659/1999 säädetyn tiedonantovelvollisuuden täyttämiseksi. Ministeriö välittää tiedot edelleen Euroopan yhteisöjen viranomaisille.

Tuen ilmoitusmenettelyn ja muun tiedonantovelvollisuuden kansallisesta järjestämi-

sestä annetaan tarvittaessa tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 21 päivänä joulukuuta 2007

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Kauppa- ja teollisuusministeri *Mauri Pekkarinen*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

Laki

eräiden valtion tukea koskevien Euroopan yhteisöjen säännösten soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan eräiden valtion tukea koskevien Euroopan yhteisöjen säännösten soveltamisesta 28 päivänä maaliskuuta 2001 annetun lain (300/2001) 3 §:n 4 momentti sekä *muutetaan* 1 ja 2 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Tuen takaisinperintää koskeva säännös

Tuen maksamisen keskeyttäminen ja takaisinperintä

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 artiklassa tai yhteisön säännöistä valtion tuesta terästeollisuudelle annetussa komission päätöksessä N:o 2496/96/EHTY tarkoitettu valtion tuki voidaan komission päätöksen mukaisesti periä kokonaan tai osittain takaisin tuen saajalta.

Euroopan yhteisöjen komission tekemä päätös Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun tuen maksamisen keskeyttämisestä tai takaisinperimisestä on pantava Suomessa viipymättä täytäntöön. Täytäntöönpanon on velvollinen suorittamaan se viranomainen, joka on myöntänyt kyseisen tuen. Jos tuen on myöntänyt muu kuin viranomainen, täytäntöönpanoon on velvollinen ryhtymään se viranomainen, joka yksin tai yhdessä muiden viranomaisten kanssa käyttää määräysvaltaa tuen myöntäneessä yhteisössä. Jos komission päätöksen ja tämän momentin perusteella ei ole mahdollista yksilöidä toimivaltaista viranomaista, takaisinperinnän täytäntöönpanosta vastaa työ- ja elinkeinoministeriö, jäljempänä ministeriö.

Komission takaisinperintäpäätös pannaan täytäntöön takaisinperinnästä vastuussa ole-

van viranomaisen päätöksellä. Päätöksessä on yksilöitävä tuen takaisinmaksuun velvolliset yritykset, takaisinperittävä määrä ja sille maksettava korko sekä muut tarpeelliset seikat siten kuin komission päätöksessä määrätään.

Takaisinperinnän täytäntöönpanoa koskeva kansallisen viranomaisen päätös voidaan panna täytäntöön verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetyssä järjestyksessä ja siihen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Päätöstä on noudatettava heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

2 §

Tuen ilmoitusmenettely

Euroopan yhteisöjen säännösten edellyttämän valtion tuen ilmoitusmenettelyn kansallisesta järjestämisestä annetaan tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella.

2 §

Tietojen antaminen ja ilmoitusmenettely

Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) tai muussa laissa säädetään sallassapidosta, on ministeriöllä oikeus saada asianomaisilta tahoilta ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 659/1999 säädetyin tiedonantovelvollisuuden täyttämiseksi. Ministeriö välittää tiedot edelleen Euroopan yhteisöjen viranomaisille.

Tuen ilmoitusmenettelyn ja muun tiedonantovelvollisuuden kansallisesta järjestämisestä annetaan tarvittaessa tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella.

3 §

Tarkastuskäynnit yrityksissä

Tässä laissa ministeriöllä tarkoitetaan kauppaja- ja teollisuusministeriötä, ellei valtioneuvoston asetuksella toisin säädetä.

(4 momentti kumotaan)

Voimassa oleva laki

HE 171/2007 vp
Ehdotus

11

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____
kuuta
20 .